

Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna

---

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna till handlingarna.

Utskottet noterar att regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att internrevisionen vid de statliga myndigheterna ska ha tillräckliga förutsättningar att bidra till en god intern styrning och kontroll hos myndigheterna, även om regeringen till följd av bl.a. internationella standarder på området inte avser att följa Riksrevisionens rekommendationer. Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen för 2018 betonar att internrevisionen utgör ett centralt stöd för myndighetsledningarna i arbetet med att säkerställa en god intern styrning och kontroll. Enligt utskottet är en väl rustad och fungerande internrevision vid de statliga myndigheterna helt central för att regeringen ska kunna försäkra sig om att den statliga verksamheten bedrivs effektivt, enligt gällande bestämmelser, och redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt.

Behandlade förslag

Skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna	5
Skrivelsen	5
Kompletterande information	7
Utskottets ställningstagande	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	11
Skrivelsen	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:189 till handlingarna.

Stockholm den 7 december 2017

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Elisabeth Svantesson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Ingela Nylund Watz (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Ingemar Nilsson (S), Niklas Wykman (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Jakob Forssmed (KD), Adnan Dibrani (S), Peter Helander (C), Rasmus Ling (MP) och Håkan Svenneling (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas regeringens skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Den 23 november 2017 informerade riksrevisor Stefan Lundgren utskottet om Riksrevisionens granskningsrapport (RiR 2017:5).

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna till handlingarna. Utskottet konstaterar att regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att internrevisionen vid de statliga myndigheterna ska ha tillräckliga förutsättningar att bidra till en god intern styrning och kontroll hos myndigheterna och att man även i fortsättningen avser att säkerställa att internrevisionen vid myndigheterna har goda förutsättningar för sitt arbete.

Skrivelsen

I skrivelsen redovisar regeringen dels sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen har redovisat i granskningsrapporten Internrevisionen vid de statliga myndigheterna (RiR 2017:5). Iakttagelserna och rekommendationerna tillsammans med regeringens bedömning av dem redovisas under följande tre avsnitt:

- Heltidstjänst för internrevision
- En årlig bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll
- Extern kvalitetssäkring av myndigheternas internrevision.

I ett avslutande avsnitt redovisar regeringen sina åtgärder med anledning av Riksrevisionens rekommendationer.

Utgångspunkter för Riksrevisionens granskning

Internrevisionsförordningen (2006:1228) trädde i kraft den 1 januari 2007. I samband med ikraftträdandet fick Ekonomistyrningsverket (ESV) ansvaret för att utveckla och samordna den statliga internrevisionen. Internrevisionsförordningen ska tillämpas av de myndigheter som valts ut av regeringen. Det är ofta myndigheter som administrerar stora flöden av medel och myndigheter med en omfattande intern delegering av ansvar och befogenheter. För närvarande har 69 myndigheter, som tillsammans hanterar 90 procent av statens budget, en internrevision.

Ett motiv till Riksrevisionens granskning är indikationer på bristande förutsättningar för internrevisionen att stärka myndigheternas interna styrning och kontroll. Riksrevisionens övergripande slutsats är att internrevisionens förutsättningar att bedriva sitt uppdrag behöver stärkas.

Heltidstjänst för internrevision

Granskningen visar enligt Riksrevisionen att enmansrevisorer som delar sin tjänst mellan två myndigheter har svårt att utföra sitt granskningsarbete i enlighet med gällande regelverk. Enligt Riksrevisionens bedömning blir funktionen sårbar när myndigheter delar på en internrevisor. Riksrevisionen anser därför att regeringen bör överväga att införa ett krav på att varje internrevision ska omfatta minst en heltidstjänst.

I skrivelsen anför regeringen att man i likhet med Riksrevisionen anser att internrevisionen ska tilldelas tillräckliga resurser. Samtidigt bör varje myndighet avgöra hur stora resurser som internrevisionen ska tilldelas. Det bör i sin tur göras utifrån en analys av vad som är mest ändamålsenligt för den aktuella myndigheten. Regeringen anser därför inte att det bör införas ett krav på att varje internrevision ska omfatta minst en heltidstjänst.

En årlig bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll

Internrevisorn ska granska myndighetens process för intern styrning och kontroll, men något krav på att revisorn också ska lämna ett formellt uttalande om processen till sin uppdragsgivare ställs inte. Riksrevisionen konstaterar att enligt god internrevisionssed tillför internrevisionen värde när den ger en objektiv och relevant försäkran om bl.a. styr- och kontrollprocesserna hos en myndighet. Mot den bakgrunden bör regeringen enligt Riksrevisionen överväga att införa ett förtydligande krav på att internrevisionen ska lämna en årlig bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll till myndighetsledningen.

I skrivelsen konstaterar regeringen att enligt god internrevisionssed, så som den uttrycks i internationella standarder, har internrevisorer möjlighet att göra ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen i den granskade verksamheten, men inte om hela myndighetens verksamhet. Därför skulle ett sådant krav som Riksrevisionen efterfrågar innebära att det ställdes mer långtgående krav för den statliga internrevisionen än vad standarderna föreskriver. Regeringen anser inte heller att det är lämpligt att utöka internrevisionens uppdrag eller bestämma vilken rapportering som myndighetsledningen ska hämta in från internrevisionen eller när detta ska ske. Det bör vara upp till varje myndighetsledning att utifrån verksamhetens behov avgöra vilka rapporter och underlag den ska begära in från internrevisionen.

Extern kvalitetssäkring av myndigheternas internrevision

Enligt god internrevisionssed ska en extern kvalitetssäkring genomföras vart femte år, eller oftare om behov finns. Riksrevisionens granskning visar att vissa myndigheter inte genomför någon extern kvalitetssäkring eller att detta sker mer sällan än vart femte år. Myndighetsledningen och internrevisionen kan då under en längre tid gå miste om möjligheter att förbättra internrevisionens förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Mot den bakgrunden

bör regeringen enligt Riksrevisionen ge ESV i uppdrag att samordna den externa kvalitetssäkring av myndigheternas internrevision och ställa krav på att en extern kvalitetssäkring genomförs åtminstone vart tredje år.

I skrivelsen anför regeringen att Riksrevisionens rekommendation skulle innebära en skärpning av god internrevisionssed för de myndigheter som tillämpar internrevisionsförordningen. Enligt regeringen är det inte lämpligt att ställa andra krav på den statliga internrevisionen än vad som följer av god internrevisionssed så som den uttrycks i internationella standarder. Dessutom följer ESV myndigheternas externa kvalitetssäkring och rapporterar till regeringen om vilka myndigheter som inte genomfört en sådan granskning inom utsatt tid. För närvarande finns det därför enligt regeringen inte något behov av att ge ESV i uppdrag att samordna myndigheternas externa kvalitetssäkring.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens rekommendationer

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning av internrevisionen vid myndigheterna. Regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att internrevisionen ska ha tillräckliga förutsättningar att bidra till en god intern styrning och kontroll hos myndigheterna. Ramverket för intern styrning och kontroll bör dock även i fortsättningen vara verksamhetsanpassat och bygga på att myndigheternas ledningar tillämpar regelverket så att det passar förutsättningarna för den egna myndighetens verksamhet. Inte heller är det önskvärt att utforma regelverket på ett sätt som förhindrar ett effektivt genomförande vid enskilda myndigheter. Internrevisionen i staten ska följa god internrevisionssed, så som den uttrycks i internationella standarder, och regeringen avser därför inte vidta några åtgärder som innebär att andra krav ställs.

Regeringen kommer dock även i fortsättningen säkerställa att internrevisionen vid de myndigheter som ska tillämpa internrevisionsförordningen har goda förutsättningar för sitt arbete. Det är en viktig förutsättning för att det ska finnas en betryggande intern styrning och kontroll i staten som helhet.

Kompletterande information

Budgetpropositionen för 2018 – Intern styrning och kontroll samt internrevision

I budgetpropositionen (Förslag till statens, budget, finansplan och skattefrågor s. 774–775) konstaterar regeringen att en väl fungerande intern styrning och kontroll hos myndigheterna är en förutsättning för att driva verksamheten på ett effektivt sätt och uppnå önskat resultat. Enligt regeringen utgör internrevisionen ett centralt stöd för myndighetsledningarna i arbetet med att säkerställa en god intern styrning och kontroll.

ESV har i uppgift att utveckla och förvalta den interna styrningen och kontrollen samt internrevisionen i staten. ESV lämnar varje år en rapport till regeringen där myndigheten redovisar hur internrevisionen fungerar i staten som helhet samt hur myndighetsledningarnas interna styrning och kontroll fungerar. I rapporten Redovisning över den statliga internrevisionen och myndigheternas interna styrning och kontroll 2017 (ESV 2017:14) redovisar ESV en samlad bedömning av att den statliga internrevisionen fungerar väl. ESV påpekar dock att av de 69 myndigheter som ska inrätta internrevision har nio myndigheter haft en halv årsarbetskraft eller mindre för internrevision under 2016¹. ESV menar att det finns en risk att tiden inte räcker till för att genomföra internrevisionsuppdragen på det sätt som god internrevisions- och internrevisorssed kräver.

Regeringen bedömer, främst mot bakgrund av ESV:s rapport, att internrevisionen i allt väsentligt fungerar tillfredsställande i staten som helhet men är angelägen om att myndigheterna tilldelar internrevisionen tillräckliga resurser för att den ska kunna utföra sitt uppdrag. Enligt propositionen följer därför regeringen utvecklingen av myndigheternas tilldelning av resurser till internrevisionen.

De myndigheter som tillämpar förordningen om intern styrning och kontroll ska i sin årsredovisning göra en bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande. I propositionen anger regeringen att den ser mycket allvarligt på den senaste tidens händelser som tyder på en bristande intern styrning och kontroll hos vissa myndigheter. Regeringen har i regleringsbrevet för 2017 gett ESV i uppdrag att analysera hur de statliga myndigheterna tillämpar förordningen om intern styrning och kontroll, avseende bl.a. hur riskanalyserna kommer till användning och hur myndigheterna arbetar med att skydda verksamheten mot oegentligheter. Uppdraget redovisades den 27 september 2017.

ESV:s rapport om tillämpningen av förordningen om intern styrning och kontroll (ESV 2017:65)

Den 27 september avrapporterade ESV regeringsuppdraget att kartlägga och analysera hur internrevisionsmyndigheterna tillämpar förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. ESV:s slutsats är att alla internrevisionsmyndigheter tillämpar förordningen, men med viss variation. ESV har lämnat förslag på förändringar i regleringen för att effektivisera myndigheternas arbete med intern styrning och kontroll.

ESV:s kartläggning visar att alla internrevisionsmyndigheter anser att de har nytta av förordningen om intern styrning och kontroll, och att huvuddelen

---

¹ Dessa myndigheter är Länsstyrelsen i Jämtlands län (0,1 årsarbetskrafter), Länsstyrelsen i Västerbottens län (0,15 årsarbetskrafter), Myndigheten för yrkeshögskolan (0,3 årsarbetskrafter), Affärsverket Svenska kraftnät (0,38 årsarbetskrafter), Inspektionen för vård och omsorg (0,4 årsarbetskrafter), Centrala studiestödsnämnden (0,5 årsarbetskrafter), Mittuniversitetet (0,5 årsarbetskrafter), Statens institutionsstyrelse (0,5 årsarbetskrafter) och Statens kulturråd (0,5 årsarbetskrafter). Fem av dessa delar internrevisionschef med en annan myndighet.

av myndigheterna genomför riskanalyser och använder sig av dem. Myndigheterna beaktar till stor del risken för otillbörlig påverkan, bedrägerier eller andra oegentligheter i arbetet med riskanalyser. Samtidigt identifieras inte risker och kontrollåtgärder främst utifrån förordningen, utan som en reaktion på händelser inom och utanför organisationen. ESV:s sammantagna slutsats är att det finns behov av justeringar i förordningen bl.a. med avseende på myndighetsledningens ansvar för intern styrning och kontroll och behov av förtydligande om kopplingen mellan intern styrning och kontroll och arbetet mot oegentligheter.

Regeringen beslutade den 19 oktober om ett uppdrag till ESV att ta fram förordningsförslag för en utvecklad intern styrning och kontroll utifrån de bedömningar som myndigheten redovisat i rapporten som redogjorts för ovan (dnr Fi2017/03760/BATOT). Uppdraget ska redovisas senast den 15 februari 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att internrevisionen vid myndigheterna ska ha tillräckliga förutsättningar att bidra till en god intern styrning och kontroll hos myndigheterna. Regeringen avser dock inte att följa Riksrevisionens rekommendationer, bl.a. för att man inte anser det vara lämpligt att internrevisionen i staten skiljer sig från vad som följer av internationella standarder. I fråga om internrevisionens förutsättningar handlar det för utskottets del inte om att avgöra vilka av Riksrevisionens rekommendationer som är lämpliga och möjliga att genomföra, utan i stället om att understryka internrevisionens centrala betydelse och vikten av att den har de förutsättningar som krävs. Mot den bakgrunden ser utskottet positivt på att regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att internrevisionen ska ha tillräckliga förutsättningar att bidra till en god intern styrning och kontroll i de statliga myndigheterna. I skrivelsen anger regeringen också att man även i fortsättningen avser att säkerställa att internrevisionen vid myndigheterna har goda förutsättningar för sitt arbete. Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har betonat att internrevisionen utgör ett centralt stöd för myndighetsledningarna i deras arbete med att säkerställa en god intern styrning och kontroll och att regeringen både är angelägen om att myndigheterna tilldelar internrevisionen tillräckliga resurser för att kunna utföra sitt uppdrag och avser att följa tilldelningen av resurser. Liksom regeringen ser utskottet mycket allvarligt på händelser under det senaste året som tyder på en bristande intern styrning och kontroll hos vissa myndigheter. I det sammanhanget välkomnar utskottet det uppdrag som regeringen har gett till ESV i fråga om att ta fram förslag till justeringar i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll bl.a. med avseende på myndighetsledningens ansvar i frågan. Avslutningsvis vill utskottet påminna om att regeringen är ansvarig inför riksdagen för hur den styr riket. En väl rustad och fungerande

internrevision vid de statliga myndigheterna är i det sammanhanget helt central för att regeringen ska kunna försäkra sig om att den statliga verksamheten bedrivs effektivt, enligt gällande bestämmelser, och redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt.

Med detta föreslår utskottet att regeringens skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna läggs till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2016/17:189 Riksrevisionens rapport om internrevisionen vid de statliga myndigheterna.